

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Hekuba őrei

Ezt a munkát az ókorban csak rabszolgák végezték. Ezt a munkát néhány napja Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára a nemzeti lét egyik kulcsának nevezte.

Kik lehetnek a pedagógusok? Rabszolgák, idealista ábrándok kergetői, megszállott Herkules-robotosok? Gyanítom, az élet nagy paradoxonjainak egyike vonatkozik rájuk: az elképzelhető legnemesebb és — az orvosoké mellett — leghumánusabb munka embereiről szólva található a legkiáltóbb ellentmondás érdem és megbecsülés, fontosság és társadalmi presztízis között. Mondjuk csak ki nyíltan: az embert tanító embernél nemigen akad többre becsülendő teremtmény ezen a földgolyón.

Arra persze nem panaszkodhatnak, hogy ne figyelnének rájuk. Sokkal többször és sokkal kockázatosabb módon állnak rivaldafényben, mint a legünnepeltebb színész. Taps, látványos siker nélkül. Azt végzik szociális méretekben, amit csak az anyák biológiaiában: életet próbálnak adni a vegetáló létnek, és legnagyobb földi adományunknak, az értelemnek. A szülőket melengető szeretet halálig érezhető tény nélkül. A munkás materiálisan észlelhető, s így ellenőrizhető értéket teremt — az övék megfoghatatlan, szinte a semmibe foszló, léte tehát bármikor elvitatható. Írók könyvei, cikkei — dokumentumok, tehát mérhetőek. Az ő művük legjobb esetben is évek hosszú sora után köszön esetleg vissza — ha visszaköszön egyáltalán. Akár egyik-másik tanítvány maga. Kiknek sorsát egy, velük semmiféle verségi vagy baráti kapcsolatban nem álló ember hosszú-hosszú időn át figyeli, alakítgatja otthonába viszi, vitatkozik róla, érvel mellette, a sajátjének érzi.

Álporoklábként lélektestőrök. Vállaikon nemzetjövendő, kezeik között tudáskincsleladák. Örömeik pillanatnyiak, bánataik krónikusan vissza-visszatérők. Egy-két lelkesen csillogó szempár, három-négy előcsalt, okos mondat az egyik, ezer folyton rángó ideg, sok száz, gondokba ráncolóldó homlok a másik oldalon. Pragmatistáknak nem túl jó mérleg.

Sokat ismerek közülük. Nincs rajtuk semmi különös. Legfőképp, hogy feltűnően sok karikás szem fedezhető föl így, június elején, több mint más embercsoportok között. Azután jön a nyár. Amiért annyira irigylük őket. Az „egész” nyár. Napközis táborral, vízparkon kísértő gyermekarcokkal, hirtelen elhallgatókkal, időnként teljesen indokolatlanul fájni kezdő fejekkel, és szintúgy értelmetlen, váratlanul nekibuzdult sürgés-forgással, úgy augusztus közepe táján.

Shakespeare Hamletjében a színész, aki Hekuba trójai királynőről szaval, könnyezni kezd, holott a tárgy számára voltaképpen közömbös. Innen a szállóige: „Mi nekik Hekuba?”

Minden.

Domonkos László

Élénk hétvége a földeken

A kánikulai időben a hét végén is élénk a munka a földeken, egyidőben többféle tennivaló elvégzése járul a mezőgazdasági üzemekre, háztáji gazdaságokra. Több tízezen vettek részt az aratási előkészületekben, a zöltség-betakarításban, a gyümölcsfeldolgozásban és az öntözésben.

Legtöbb helyen gyorsított ütemben végezték szombaton az aratási előkészületeket.

Máshol a borsóbetakarítás jelenti most a legfontosabb munkát. A hajdúsági termelőszövetkezetekben a hét végén is csaknem 40 önjáró gép dolgozott a borsóföldeken. E vidéken az idén a tavalyinál 500 hektárral nagyobb területen, összesen 2800 hektáron termelnek zöldborsót, 1300 vagon fogaadására készült fel a Debreceni Konzervgyár. Több tucat gép aratta szombaton Pest megye több mezőgazdasági üzemében is a borsót. Bács-Kiskun megyében is késő estig jártak a borsóföldön a gépek. A múlt heti kiadós esőzéseket követően Zala megyében a réti füvek betakarítását gyorsították hét végi műszakokkal.

Sokfelé megkezdtek a korai gyümölcsök és főzélkéfélek szüretelését is. Győr-Sopron megye kiskertjeiben a szamócaszedés adott munkát. Héves megye gyümölcsöseiben — két héttel a szokásnál korábban — beért a meggy és a cseresznye. Kiskerttulajdonosok százai szedték szombaton a Bükk déli lábánál a cseresznyét.

A Kecskeméti környéki földművelésügyi és kertészeti szakosok, földpaprikát és zöldbabot szedték a kiskerttulajdonosok.

kát legtöbb helyen a szocialista brigádok vállalják. méghozzá társadalmi munkával. Eppen ezért nehéz kimutatni, hogy mennyit fordítanak ilyesmire a megye ipari szövetkezetei. A lényeg: a parképítés nem kerül így pénzbe.

Nagy János, a KISZÖV megyei védelmi felügyelője örömmel állapította meg nemrégiben hogy tűzvédelemre alig kellett áldozni az elmúlt időszakban.

Nemrégiben jelentek meg az új munkavédelmi szabályok. Ezek szellemében mindenütt újjászervezték az oktatást. Valamennyi szövetkezetben használják már az igazán modernnek számító oktatási segédeszközöket. Gondokat okoz viszont hogy diafilmsorozatból nem áll elegendő rendelkezésre.

Csongrád megye ipari szövetkezetei a VI. ötéves tervben több mint százötvenhat millió forintot fordítanak munkavédelmi célokra. Az összeg felhasználását tekintve az első két esztendőben némi lemaradás mutatkozik. Remélik azonban, hogy 1985-ig a szövetkezetek eredményes gazdálkodása lehetővé teszi, hogy a tervezett összeget fel tudják használni.

P. F.

Értékmentés Csongrádon

Turistaközpont a védett halászfaluban

„Bár Csongrádot sem a történelem, sem a természeti erők viharai nem kímélték, mégis kevés olyan település található hazánkban, ahol az ezeréves városközpont olyan hűen őrizné a régi állapotokat, mint Csongrádon a Belváros” — írják Csongrád és vidéke című útikalauzokban a szerzők, Gál László és dr. Trogmayer Ottó. A Tisza vonalához simuló, valaha három oldalról a víz határolta földhát hatezer év óta szállása az embernek, a Kerekárok elnevezést ma is őrzik a város lakói. S megmaradtak a régi utcanevek: Öregvár, Gyöker, Ék, Vár köz...

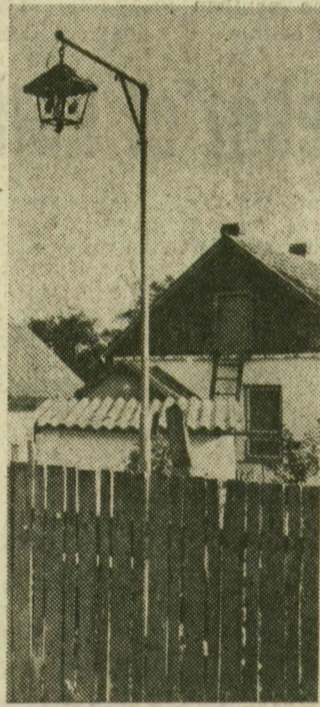
A vert falú, nádtetős házak némelyike kétszáz éves is elmúlt. Emiatt, s mert a zeg-zugos utcáskák sajátos hangulata megőrzésre érdemes, védett népi műemlékké nyilvánította az Országos Műemléki Felügyelőség Csongrád egykori, a tényleges városközpontból kívül került belvárosát.

1975-öt írtak akkor.

Az OMF és a csongrádi városi tanács még azon frissiben elkészítette a halászfalu „hasznosítási” tervét. Az ugyanis már akkoriban sem volt kérdéses, hogy a védettség nem egyenlő a védelemmel. Márpedig azoknak a házaknak az évek múlása csak árthat.

A már említett tervben is azt hangsúlyozták készítői: a népi belváros általános jellegzetessége s egyedi értékei révén szinte kinalja magát az idegenforgalmi hasznosításra: hogy a város turistaközpontja legyen. Idővel. Úgy értenőd ez, hogy a házak jobbara időse lakóit senki sem fogja kényszeríteni otthona elhagyására, maguk dönthetnek arról, elfogadják-e a felkínált cserelakást, vagy a már felújított házban maradnak. A terv megvalósításán fáradozóknak szándéka megértésre talált a helybeliek körében: a „belvárosiak” szíves házigazdái az egyve gyakrabban érkező vendégeknek.

A terv első lépésként 17 épület helyreállítását és fokozatos állami tulajdonba

vételét határozta meg — védelmet azonban 35 épület és a teljes terület is élvez. Ma már azt is tudják a csongrádiak, mit takar az „idegenforgalmi hasznosítás” kifejezés: hét vendégházat, két turisztaszállót, gondnoki szolgálati lakást, információs irodát, múzeumokat, berendezésével együtt megőrzött halászházat és a Művészeti Alappal kötött megállapodás szerint egy műteremlakást.

Romhányi László belsőépítészeti tervje alapján hamarosan hozzálátanak az Öregvár utca két üres (felújított) házában berendezéséhez — a Szeged Tourist ottani kirendeltségétől vehetik majd bérbé a lakásokat a város vendégei, várhatóan már az év végén.

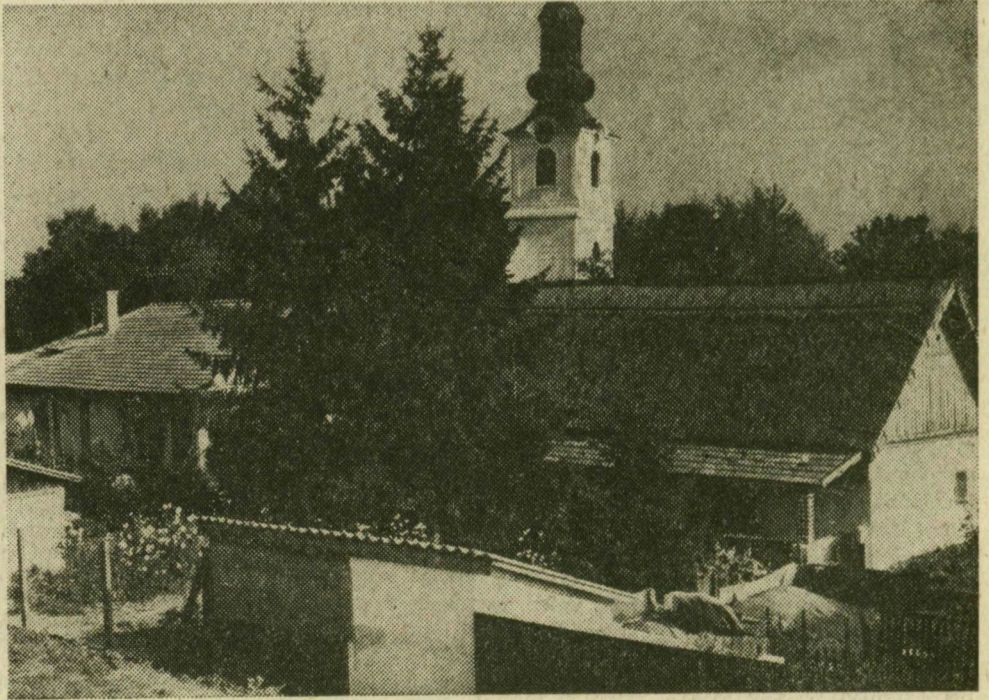
S közben egyre újabb házak újulnak meg — szigorúan az eredeti stílusban. A kor követelte kényelmi szempontokról persze nem feledkeznek meg a halászfalu „gondnokai” — a közvilágítás, a közművezetékek felújítása, illetve lefektetése ugyanúgy része programjuknak, mint az a törekvésük, hogy a vendégnek le-

gyen mit ennie, innia is. A korábban aszfaltozott utcákba visszakerül a kockaköburkolat, a lámpatesteket iparművésszel tervezték, a vízmű dolgozói társadalmi munkában vállalták, hogy három utcai kutat is felszerelnek. A szennyvízelvezetés okozza most a legtöbb gondot. Gönczöl László, a tanács főmérnöke kiszámolta, hogy a csatorna kiépítése ugyanannyiba kerülne (hárommillió forintba), mint amennyit a derítők építésére és szippantására két év alatt költötenek. Nyilvánvaló hát, hogy gazdaságosabb lenne az első megoldás, csakhat a tanácsnak nincs most erre pénze. Úgy hirdetik az Országos Idegenforgalmi Tanácsnál jó eséllyel kopogtat a kérelem...

Kopogtatnak persze máshol is: az OMF nem csupán szakmai tanácsokkal, hanem anyagi támogatással is segíti a csongrádiak erőfeszítéseit.

A vállalkozás nagyságának szemléltetésére még hadd mondjuk el: házaként 8-900 ezer forintba kerül a csongrádi értékmentés!

P. K.

Somogyi Károlyné felvétele

Százötvenhatmillió forint sorsa

A Szakszervezetek Országos Tanácsának tudományos kutató intézete nemrégiben készítette el és adta ki az egyéni védőfelszerelések új katalógusát. Ebben minden védőeszközről részletes leírás olvasható. Tulajdonképpen csak a megfélemlőt kell kiválasztani, megrendelni és alkalmazni...

Csongrád megye ipari szövetkezetei a VI. ötéves terv során közel 40 millió forintot fordítanak ilyen eszközök és felszerelések vásárlására. Az összeg jelentős, és tulajdonképpen elegendő is. A gond az az, hogy sok munkahelyen nem ellenőrzik, hogy a dolgozók használják-e a saját biztonságukat szolgáló felszereléseket. A felvilágosító munka javítására van tehát szükség.

Az ipari szövetkezetek is bevezették az ötnapos munkahetet, ugyanakkor az egészségre ártalmas környezetben dolgozók munkaideje nem csökkent. A vezetőket ezért rendeletben kötelezték arra, hogy a munkakörülményeken tervezési és technológiai eljárásokkal javítsanak. Sándorfalván a Ruházati és Szakipari Szövetkezetben például a hegesztő műhely hatékonyabb levegőcseréjét oldották meg. Ugyanez sajnos nem siker-

ült a NIVO Isz-ben, mert a gyártó cég nem szállította időben a szükséges berendezéseket.

Igen nagy gondot fordítanak az ipari szövetkezetekben a termelőeszközök karbantartására. Öröndetes, hogy a szükségeset ösztörik a hasznossal. A FEMTEX-nél minden egyes gép felújítása egyben csökkenti a baleseti veszélyt. Az adagolórendszerek többsége automata, s a különböző segédesszközök is a dolgozók védelmét szolgálják.

Sokan állítják a tudósok közül, hogy a környezet szennyezésével árt a legtöbbet önmagának az emberiség. Nem véletlenül született tehát annyi a környezet védelmét szolgáló törvény. A Szegedi Építőipari Szövetkezet Fonógyári úti telepén ennek a programnak a keretében készült el az új szennyvízelvezető-hálózat. A makói Vas- és Fémipari Szövetkezetben pedig a levegőt erősen szennyező felülettisztító-gépekhez készítettek adapteteket, melyek lehetővé teszik, hogy ne kerüljön egészségre ártalmas anyag a légtérbe.

A környezetvédelemhez hozzátartozik a parkosítás és a parképítés. Ezt a mun-